

365511 - رامزاننىڭ كۈندۈزىدە روزىدار خىتاي ۋىرۇسى ۋاكسىنىسى ئەملىسە روزىغا تەسىر يەتكۈزەمدۇ؟

سوئال

رامزاننىڭ كۈندۈزىدە روزىدارنىڭ خىتاي ۋىرۇسى (كوۋىد 19) ۋاكسىنىسى ئەملىشى توغرا بولامدۇ؟ بۇ ھەقتە چۈشەنچە بېرىشىڭلارنى سورايمەن.

ئىخچام جاۋاب

روزىدار كىشى رامزاننىڭ كۈندۈزىدە خىتاي ۋىرۇسى ۋاكسىنىسى ئەملىسە بولىدۇ، چۈنكى بۇ ۋاكسىنا يېمەك-ئىچمەك ياكى ئۇنىڭ ئورنىدا تۇرىدىغان نەرسە ئەمەس، بەلكى ئۇ روزىغا تەسىر يەتكۈزمەيدىغان داۋالىنىش ئوكۇللىرىنىڭ تۈرىدىن ھېسابلىنىدۇ.

تەپسىلىي جاۋاب

بارلىق گۈزەل ماختاشلار ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى بولغان ئاللاھقا خاستۇر. پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا، ئۇنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرى ۋە ساھابىلىرىغا ئاللاھ تائالانىڭ رەھمەت ۋە سالاملىرى بولسۇن. روزىدار كىشى رامزاننىڭ كۈندۈزىدە خىتاي ۋىرۇسى ۋاكسىنىسى سالدۇرسا بولىدۇ، چۈنكى بۇ ۋاكسىنا يېمەك-ئىچمەك ياكى ئۇنىڭ ئورنىدا تۇرىدىغان نەرسە ئەمەس، شۇنداقلا بۇ ئادەتتە يېمەك-ئىچمەك كىرىدىغان ئېغىز-بۇرۇن يوللىرىدىن ئاشقازانغا كىرگۈزۈلمەيدۇ، بەلكى ئۇ روزىنى بۇزىۋەتمەيدىغان داۋالىنىش ئوكۇللىرىنىڭ تۈرىدىن ھېسابلىنىدۇ.

ئىسلام پىقھى ئاكادېمىيىسىنىڭ ھىجرىيە 1418-يىلى سەپەر ئېيىنىڭ 23-28-كۈنلىرى ئارىسىدا، مىلادىيە 1997-يىلى 28-ئىيۇندىن 3-ئىيۇل ئارىسىدا، سەئۇدى ئەرەبىستاننىڭ جىددە شەھىرىدە ئۆتكۈزۈلگەن ئونىنچى قېتىملىق قۇرۇلتىيىدا مۇنداق بايان قىلىنغان: پىقھى ئاكادېمىيىگە داۋالاش ساھەسىدە روزىنى بۇزۇۋېتىدىغان نەرسىلەر توغرىسىدا، ھىجرىيە 1418-يىلى سەپەر ئېيىنىڭ 9-12-كۈنىگىچە، مىلادىيە 1997-يىلى 14-17-ئىيۇلغىچە ماراكەشنىڭ دارۇل بەيدا شەھىرىدە ئىسلام تەشكىلاتى تىببىي ئىلىملەر كونپىرانسىسى بىلەن باشقا ئاكادېمىيەلەرنىڭ ھەمكارلىقى بىلەن بىرلىكتە ئېلىپ بېرىلغان توققۇزىنچى قېتىملىق پىقھى تىببىي يىغىنىدىن يوللانغان تەۋسىيە، تەتقىقات ۋە دەرسلىكلەرگە ۋە پىقھى ئالىملىرىنىڭ سۆزلىرىدىكى قۇرئان-ھەدىستىن ئېلىنغان

دەلىللەرنى كۆزدىن كەچۈرۈپ ۋە تىببىي ئالىملار بىلەن پىقھى ئالىملار ئارىسىدا مەزكۇر تېما توغرىسىدا ئىلىپ بېرىلغان مۇنازىرىلەرنى ئاڭلاپ چىققاندىن كېيىن، تۆۋەندىكى قارارنى چىقاردى:

بىرىنچى: تۆۋەندىكى ئىشلار روزنى بۇزىدىغان ئامىللاردىن ھېسابلانمايدۇ:

كاسسىغا ياكى موسكۇلغا ياكى تېرە ئاستىغا ئۇرىدىغان ئوكۇللار روزنى بۇزمايدۇ. ئوزۇقلۇق خاراكتېرىدىكى سۇيۇقلۇق ياكى ئوكۇللار بۇنىڭ سىرتىدا. "ئىسلام پىقھى ئاكادېمىيىسى ژۇرنىلى ئونىنچى سان".

سەئۇدى ئەرەبىستان پەتىۋا كومىتېتىنىڭ پەتىۋاسى 10-توم 252-بەتتە مۇنداق بايان قىلىنغان: "روزىدارنىڭ رامزاننىڭ كۈندۈزىدە موسكۇلغا ۋە كاسسىغا ئوكۇل سالدۇرۇپ داۋالنىشى توغرا بولىدۇ. ئەمما روزىدار رامزاننىڭ كۈندۈزىدە ئوزۇقلۇق خاراكتېرىدىكى ئوكۇللارنى ئىشلىتىشى توغرا بولمايدۇ، چۈنكى ئوزۇقلۇق خاراكتېرىدىكى ئوكۇللار بولسا يېمەك-ئىچمەك يېگەننىڭ ھۆكۈمىدە بولىدۇ، بۇ ئوكۇللارنى سالدۇرغان كىشى رامزاندا كۈندۈزدە ئىپتار قىلىش ئۈچۈن ھىيلە ئىشلەتكەن بولىدۇ، ئەگەر مۇمكىن بولسا، كاسسىغا ۋە موسكۇللىرىغىمۇ كېچىدە ئوكۇل سالدۇرۇش ياخشىدۇر".

شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: "ئالىملار ئوزۇقلۇق خاراكتېرىدىكى ئوكۇللارنىمۇ يېمەك-ئىچمەكنىڭ مەنىسىدە قىلىپ ئۇنى روزنى بۇزىدىغان ئامىللارغا قېتىۋەتتى، چۈنكى ئوزۇقلۇق خاراكتېرىدىكى ئوكۇللار بىلەن ئىنسان جىسمى جانلىنىدۇ ياكى ساقىيىدۇ، ھەقىقەتەن ئوزۇقلۇق خاراكتېرىدىكى ئوكۇللار دېگەن ئىنساننى يېمەك-ئىچمەكتىن بەھاجەت قىلىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن، ئوزۇقلۇق خاراكتېرىنى ئالمىغان بارلىق ئوكۇللار بىلەن مەيلى كاسسىدىن ئۇدۇرسۇن ياكى يوتىسىدىن ياكى قايسى ئورۇندىن ئۇدۇرسۇن روزا بۇزۇلمايدۇ. ئىبنى ئۇسەيمىن پەتىۋالار مەجمۇئەسى ۋە رسالىلىرى " 19-توم 199-بەت.

شەيخ ئابدۇل ئەزىز ئىبنى باز رەھىمەھۇللاھدىن: ۋاكسىنا ئەملىتىش روزىغا تەسىر كۆرسىتەمدۇ؟ دەپ سورالغاندا، شەيخ جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېگەن: "توغرا قاراشتا ۋاكسىنا ئەملىتىش ۋە داۋالنىش ئۈچۈن ئوكۇل سالدۇرۇش روزىغا تەسىر كۆرسەتمەيدۇ، ئەمما ئوزۇقلۇق خاراكتېرىدىكى ئوكۇللار بولسا روزىغا تەسىر كۆرسىتىدۇ. ئادەتتىكى ئوكۇللار ئەملىمەك ئۈچۈن ۋە باشقا سەۋەبلەر بىلەن بولسۇن توغرىسى روزىغا تەسىر كۆرسەتمەيدۇ، ئۇ كىشىنىڭ تۇتقان روزىسى توغرا بولىدۇ.

ئاللاھ رازى بولسۇن! ئۇستاز! بۇ مەسىلىدە، ئوكۇلنى كاسسىدىن ياكى مۇسكۇلدىن ئۇدۇرۇش ئوخشاشمۇ؟ دېگەندە، شەيخ جاۋاب بېرىپ: ھەممىسى ئوخشاش، بۇ توغرا قاراش دېگەن. "شەيخ ئىبنى باز تور سەھىپىسىدىن ئىلىندى".

شەيخ دوكتور سەئىد خەسلاندىن "رامزاننىڭ كۈندۈزىدە خىتاي ۋىرۇسى ۋاكسىنىسى ئەملەتتۇرگەن كىشىنىڭ روزىسى بۇزۇلمايدۇ؟ دەپ سورالغاندا، شەيخ جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېگەن: ئۇ كىشىنىڭ روزىسى بۇزۇلمايدۇ، چۈنكى خىتاي ۋىرۇسى ۋاكسىنىسى بولسا، داۋالنىش ئوكۇللىرىنىڭ تۈرىدىن بولۇپ، كۈچلۈك قاراشتا داۋالنىش ئوكۇللىرى روزىنى بۇزمايدۇ، چۈنكى ئۇ يېمەك-ئىچمەك ئەمەس ياكى يېمەك-ئىچمەكنىڭ ئورنىدا تۇرىدىغان نەرسىمۇ ئەمەس، ئەسلى: روزىنىڭ توغرا بولۇشى بولۇپ، ئوچۇق دەلىل بولمىغان ئەھۋالدا بۇ ماھىيەتتىن چەتنەپ روزا بۇزۇلىدۇ دېگىلى بولمايدۇ.

شۇنىڭغا ئاساسەن: روزىدار كىشى رامزاننىڭ كۈندۈزىدە كورۇنا ۋاكسىنىسى سالدۇرغان بولسا، ئۇنىڭ بىلەن ئۇ كىشىنىڭ روزىسى بۇزۇلمايدۇ.

ئاللاھ تائالا ھەممىدىن ياخشى بىلگۈچىدۇر.